

Noortefoorum „101 last Toompeale“ lõppfoorumi

tagasiside kokkuvõte

2.detsember 2013

Projekti „101 last Toompeale“ lõppfoorumil 22.novembril 2013. aastal Riigikogus jaotatud tagasiside lehe täitsid ja tagastasid **69 osalejat 78-st**. Siinkohal ei ole arvestatud „101 last Toompeale“ noortefoorumi külalisi ja projektimeeskonda, vaid eelfoorumitelt edasi pääsenuid.

Tagasisideküsitluse esimeses blokis paluti osalejatel 5-palli skaalal hinnata toitulustamist, informatsiooni kättesaadavust enne istungit, informatsiooni kättesaadavust kohapeal, lõppfoorumi korralduslikku poolt ning lõppfoorumi sisu.

Toitulustamise keskmine hinne 5-palli skaalal oli **4,9**

Informatsiooni kättesaadavust enne istungit hinnati 5-palli skaalal hindegaga **4,4**

Informatsiooni kättesaadavus kohapeal sai 5-palli skaalal hindeks **4,5**

Lõppfoorumi korralduslikku poolt hinnati 5-palli skaalal **4,4-ga**

Lõppfoorumi sisu hinnati 5-palli skaalal **3,7-ga**.

Samuti oli tagasisidelehel ka avatud küsimused, kus oodati osalejate enda arvamust nii selle kohta, mis neile meeldis kui ka selle kohta, mis ei meeldinud. Lisaks küsiti, mida teeksid osalejad ise teistiti ning mida peaksid korraldajad järgmisel aastal kindlasti silmas pidama.

Mis meeldis kõige rohkem?

Siinkohal tõid osalejad välja mitmeid aspekte. Enim mainiti antud küsimuse puhul:

- Arutelud ja vaidlused, kus noored said ise sõna võtta ja oma arvamust avaldada
- Hääletamine
- Kogemus olla Riigikogus ning see, et üritus toimus istungite saalis
- Et inimesed töötasid ja mõtlesid kaasa
- Hea ja sõbralik seltskond
- Korralduslik pool ning et korraldajad vajadusel aitasid ja suunasid
- Toitulustus

Lisaks mainiti, et kõige enam meeldis neile teema, ajakavas püsimine, transpordikompensatsioon Tallinna ja tagasi, saadi teada palju uut, meeldis kuulata sütitavaid kõnesid ja jäädi rahule kogu korraldusliku poolega.

Korraldajapoolne kommentaar:

Käesoleval aastal kompenseeriti osalejatele esmakordselt sõit Tallinna lõppfoorumile ja tagasi. See on võimalik vaid tänu Euroopa Noored Eesti Büroo toetusele. Oluline on taoline lähenemine ennekõike seetõttu, et nii saavad üritusel osaleda ka majanduslikult vähekindlustatud noored. Nagu tagasisidest järeldeb, peavad seda oluliseks ka noored. Seega on vaja osalejatele kompenseerida sõit lõppfoorumile ka järgnevatel aastatel.

Mis ei meeldinud?

Kõige enam mainitud vastused selle küsimuse puhul olid:

- Vahepealsed arusaamatused nii arutelude kui ka muudatusettepanekute hääletamise puhul
- Muudatusettepanekute hääletamise süsteem
- Spiiker ei olnud piisavalt pädev
- Sisuline arutelu
- Oli inimesi, kes ei suhtunud antud üritusse täie tõsidusega
- Teema ja lõppdokument, selle sisu
- Mitmel korral viidati ka sellele, et lõppfoorum võiks toimuda mõnes muus formaadis (hääletamise juures ei olnud võimalik kommenteerida, aega jäi väheks, töö komisjonides)

Korraldajapoolne kommentaar:

Lõppfoorumite planeerimisel on vajalik arvestada kõikide osapooltega: nii osalejatega kui ka Riigikogu töötajate ja tingimustega. See tähendab, et **ruumi kasutamisel on omad piirangud** (käesoleval aastal võisime ruumi kasutada ajavahemikul 9.00 – 15.30). Seega on ürituse läbiviimisel piiratud aeg, et viia sisse muudatusettepanekud ning andmaks aruteluruumi kõikidele soovijatele. Samuti paneb ürituse ajakavale piirangu asjaolu, et pärast ürituse lõppu on grupijuhtidele ja projektimeeskonnale ka tänuüritus. Kui üritus algaks hiljem, jääks veelgi vähem aega lõppfoorumite läbiviimiseks. Samuti ei saa üritus lõppeda hiljem, kuna Riigikogu poolt on kehtestatud ürituse lõppemise aeg.

Lõppdokument **koostati kõikide eelfoorumite (8 eelfoorumi) protokollide põhjal**. Selleks kogunes meeskond (projekti „101 last Toompeale“ juht, Eesti Õpilasesinduste Liidu juhatuse esimees Britt Järvet ning Eesti Õpilasesinduste Liidu juhatuse aseesimees Lele Luup) ning analüüsis läbi kõik protokollid ning koondas kõige populaarsemad ideed ühtseks dokumendiks. **Kogu lõppdokumendi sisu tuleneb protokollidest**, mis sel aastal osutusid väga üldsõnalisteks. (kindlasti mitte kasutada sõna pealiskaudne, see annab noortele halvustava hinnangu). Seega ei saanud ka lõppdokument olla konkreetsem või pakkuda rohkem uuenduslikke ideid.

Käesoleva noortefoorumi „101 last Toompeale“ **teema valimiseks korraldati hääletus (15.mai – 1.juuni)**. Seega oli kõikidel võimalik kaasa rääkida teema valikul. Infot teema valimise kohta levitati läbi Eesti Õpilasesinduste Liidu, Eesti Noorteühenduste Liidu, MTÜ Lastekaitse Liidu ja Facebook'i „101 last Toompeale“ leheküljel. Hääletusel osales **119 inimest** ning hääletusel oli võimalik valida nii olemasolevate teemavariantide vahel kui ka esitada endapoolne idee. Hääletuse tulemused:

1. Laste ja noorte kaasamine kohaliku elu korraldamisel – **49 häält**
2. Koolikiusamine ja meetmed selle leevendamiseks – **39 häält**
3. Erivajadustega noorte kaasamine – **27 häält**
4. Muud variandid (nt noorte suurimad mõjutajad, noorte tööpuudus, muudetud gümnaasiumi õppekava ja riigeksamite korraldus 2014 aastal) – kokku **3** häält
5. Mitteamstatav/rikutud variant – **1** hääl

Hääletus oli anonüümne ning hääletusest saab järeldada, et inimesed eelistavad valida variantide vahel, mis on juba ette antud.

Kindlasti tasub **väga kriitiliselt läbi mõelda hetkel olemasolev lõppfoorumi formaat**, leidmaks paremaid ja efektiivsemaid võimalusi ürituse toimumiseks ja korraldamiseks. Üheks variandiks võiks olla näiteks muudatusettepanekute ette valmistamine enne lõppfoorumit. See tähendaks, et lõppfoorumile pääsenud valmistaksid oma muudatusettepanekud ette, edastaksid need meeskonnale enne lõppfoorumi toimumist ning lõppfoorumil jääks suurem osa ajast muudatusettepanekute hääletamisele ning võimalusele selgitada iga muudatusettepaneku ideed ja vajadust.

Mida oleksid teinud teisiti?

- Avanud teemat teisiti
- Andnud aega kommenteerida ka muudatusettepanekuid, kui neid hääletati, samuti rohkem aega arutelu osasse
- Üritus oleks võinud alata hiljem, samuti toodi välja, et üritus oleks võinud kauem kesta
- Muudaks hääletussüsteemi
- Lõppfoorumi formaat
- Pädevamad grupijuhid ja spiiker
- Dokument oleks võinud olla konkreetsem

Oli ka vastanuid, kes arvasid, et kõik oli hästi ning muutma ei peaks midagi.

Korraldajapoolne kommentaar:

On ilmselge vajadus muuta muudatusettepanekute hääletussüsteemi. Süsteem, mida on eelnevatel kordadel kasutatud, vajab uuendamist. Mis puudutab grupijuhte ning korraldajaid, otsustati ka käesoleval aastal (nagu ka 2012.aastal) anda kõikidele soovijatele võimalus kandideerida grupijuhiks. **Siinkohal peab läbi mõtlema, kas taoline lähenemine on kõige mõistlikum variant**, või peaks pakkuma grupijuhi kohta vaid neile noortele, kelle puhul võivad korraldajad kindlad olla, et ta saab oma ülesannetega hakkama.

Mida peaksid korraldajad järgmisel aastal silmas pidama?

- Muudatusettepanekute hääletamisele rohkem aega
- Info jõudmist osalejateni peaks paremini korraldama
- Tõrva eelfoorum

- Rohkem reklaami
- Valida pädevamad grupihjuhid ja korraldada paremini info liikumist
- Lõppfoorumile võiks lubada ka inimesi, kes ei osalenud eelfoorumitel
- Pädevamad spiikrid
- Parem teema ja konkreetsem dokument

Ka siinkohal oli vastanuid, kes leidsid, et muuta ei ole vaja midagi ning tuleb jätkata täpselt nii, nagu sel aastal tehti.

Korraldajapoolne kommentaar:

Korraldaja oleks võinud veelgi rohkem kontrollida, kas kõikidel osalejatel on kogu vajaminev info või oleks pidanud selle ise isiklikult kõikidele osalejatele edastama. Kindlasti on vaja järgnevatel kordadel leida võimalused paremaks infovahetuseks osalejate (ka grupijuhtide) ja korraldajate vahel.

Käesoleva aasta korraldajad usuvad, et **Tõrva eelfoorum peaks jätkama „101 last Toompeale“ eelfoorumiga**, kuna tegu oli ühe tugevaima eelfoorumiga üldse. Seda enam, et eelfoorumi korraldamise initsiatiiv pärineb Tõrva noortelt endilt.

Lõppfoorumile lubatakse praeguse statuudi kohaselt hääletama ja osalema vaid neid noori, kes on osalenud eelfoorumil või kes kuuluvad projektimeeskonda. Antud reegel seati sisse mõned aastad tagasi (2011), kui kogunes „101 last Toompeale“ lõppfoorum, kus kõik delegaadid hääletasid antud reegli osas. Samuti oleks nende noorte lubamine lõppfoorumile, kes ei osalenud eelfoorumil, ebaõiglane eelfoorumil osalenute suhtes. Eelfoorum omab ettevalmistavat rolli kogu noortefoorumi suhtes, moodustades sellega suure osa noortefoorumist.

Igal juhul on vajab „101 last Toompeale“ noortefoorum rohkem tähelepanu, see tähendab rohkem reklaami ja info levitamist. Eelfoorumite info peab jõudma võimalikult paljudeni, et kõigil oleks võimalus kaasa rääkida neid puudutavatel teemadel.